

การติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป
กลุ่มรายวิชาพลานามัย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
An Evaluation of the Learning and Studying Habits of Bachelor's
Students Studying the Health Education Elective Subject at
Mahasarakham University, Thailand.

ธนกร กอเสนาะรส¹

มังกร ศรีสะอาด²

นุชชานา เหลืองอังกูร³

บทคัดย่อ

การติดตามและประเมินผล ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานการจัดการศึกษาระบบการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไร และยังเป็นแรงจูงใจให้ผู้ดำเนินงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการจัดการศึกษาระบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของนิสิตที่เรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มรายวิชาพลานามัย จำนวน 19 รายวิชา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 368 คน จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในปีการศึกษา 2555 ประกอบด้วย นิสิตระดับปริญญาตรีที่เลือกลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มรายวิชาพลานามัย จำนวน 19 รายวิชา จำนวน 351 คน จาก 8 คณะ 1 วิทยาลัย ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) อาจารย์ผู้สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มรายวิชาพลานามัยจำนวน 19 รายวิชา จำนวน 12 คน ซึ่งเป็นอาจารย์ในสังกัดภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา และอาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 5 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 ชนิด ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพลานามัย เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ คือ ฉบับที่ 1 สำหรับนิสิต มี 5 ด้าน จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .38 - .77 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96 ฉบับที่ 2 สำหรับกรรมการประจำหลักสูตรและ

¹ มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ ดร. คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ อาจารย์ ดร. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

อาจารย์ผู้สอน มี 7 ด้าน จำนวน 47 ข้อ และแบบสังเกต ชนิดมีโครงสร้าง จำนวน 4 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ด้านความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาในกลุ่มวิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
3. ด้านการจัดผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
4. ด้านเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
5. ด้านวิธีการสอน การจัดกิจกรรม และปัจจัยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
6. ด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
7. ด้านคุณภาพนิสิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
8. ด้านอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
9. จุดเด่น ด้านความมุ่งหมายมีความชัดเจน ครอบคลุมในแต่ละรายวิชา สามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง มีความหลากหลาย น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ เข้าใจง่าย แพลกใหม่ มีงบประมาณในการสนับสนุน อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญในแต่ละรายวิชา กระตือรือร้น สนุกสนาน เป็นกันเอง การประเมินหลากหลาย ยุติธรรม เป็นรายวิชาที่ส่งเสริมสุขภาพทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น
10. จุดด้อย ระยะเวลาในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ส่วนมากเป็นรายวิชาปฏิบัติต้องใช้เวลาในการฝึก อาจต้องมีการฝึกนอกเวลา จำนวนอาจารย์ผู้สอนน้อยลง เนื่องจากรายวิชาที่เปิดสอนน้อยลง และไม่สามารถเชิญอาจารย์พิเศษมาสอนได้ เนื่องจากเป็นนโยบาย อัตราส่วนระหว่างงบประมาณอาจารย์ และนิสิต ไม่สอดคล้องกัน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่มีจำกัดไม่เพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติ นิสิตมีจำนวนมากทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง
11. ข้อสังเกต พบว่า การเตรียมการสอนของอาจารย์ที่สอนในกลุ่มรายวิชาพลานามัยมีการเตรียมการสอนครบมีความพร้อมทั้งบุคลากร และการแต่งกาย แต่อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีความพร้อมปานกลาง เนื่องจากนิสิตมีจำนวนมาก ทำให้อุปกรณ์ประกอบการสอนบางรายวิชาไม่เพียงพอ ส่วนสภาพแวดล้อมในการสอน พบว่า ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร เนื่องจากบางรายวิชายังไม่มีสถานที่สำหรับใช้ในการเรียนการสอน ต้องเดินทางออกนอกพื้นที่ และสถานที่ในการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ

โดยสรุป กลุ่มรายวิชาพลานามัย หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ของนิสิตระดับปริญญาตรี มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก 7 ด้าน แต่ควรให้การสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร และด้านการจัดผู้สอน เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพของนิสิตให้ดียิ่งขึ้น และยังเป็นข้อมูลนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

คำสำคัญ : การติดตาม, การประเมินผลการจัดการเรียนการสอน, หมวดวิชาศึกษาทั่วไป, กลุ่มรายวิชาพลานามัย

ABSTRACT

The study and evaluation of students' learning and activities, and teachers' teaching methods allows us to verify the efficiency of each, and see which is worthy of investment. Beside this, it allows us to convey the strengths and weaknesses of each to the students. The data is also used to improve and develop the process of activity setting, learning and teaching more efficiently. This research aims to follow and evaluate the results of students' learning and teachers' methods focusing on Bachelor's students studying 19 Health Education elective subjects. The sample group included 368 people from Mahasarakham University, Thailand, in the 2012 academic year. The group included 351 Bachelor's degree students from 8 faculties obtained by cluster sampling, and 17 lecturers obtained by purpose sampling. The instrument used for the research was questionnaires with 5 score levels, with separate questionnaires for students and teachers. The student questionnaire had 40 questions on 5 topics, which had an r_{xy} power value of 0.38-0.77 and efficiency value of 0.96. The teacher questionnaire had 47 questions on 7 topics and 4 additional construction observation questions. The statistics used for data analysis were: percentage, mean and standard deviation. The data was presented by descriptive analysis.

The results were as follows:

1. Objective and subjects group content scope: it was highly suitable.
2. Curriculum management: it was moderately suitable.
3. Setting the teaching persons: it was highly suitable.
4. Subject content: it was highly suitable.

5. Teaching method, activity management, and factors of learning & teaching support: it was highly suitable.

6. Measuring and evaluation: it was highly suitable.

7. The student quality: it was highly suitable.

8. The teaching teacher side: it was highly suitable.

9. Course prominent points: gives positive results from each subject, applies to use in routine life, includes a broad range of content, is interesting, not boring, easy to understand, strange and new and has a suitable budget to support it. Besides that, teachers have knowledge and ability, skill in each subject, are enthusiastic, enjoyable and fair in each subject.

10. Weak point was the range of learning is insufficient. Almost all subjects needed time for practice. The range of specialist teachers is too small, due to small number of subjects and because of policy. A high ratio between teachers to students, and students to materials, equipment, and places.

11. Student comments found that the teachers preparing the subjects had good personality and dressing but the equipment and teaching was only moderately good. As for teaching environment, it is not fully convenient as some subjects do not have a local place to learn and teach, so students have to travel to another campus.

Conclusion : Bachelor's degree students studying health elective subjects feel that the subjects are high quality in most areas, but need improvement in the support and promotion of learning and teaching. Teachers believe that improving the curriculum using these study results can help the students' educational outcomes.

Keywords : Evaluation, Learning and Studying, Health Education Elective Subject

บทนำ

หมวดวิชาศึกษาทั่วไป เป็นวิชาพื้นฐานของหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกหลักสูตรในทุกคณะ ในมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยนิสิตต้องลงทะเบียนเรียนตามข้อกำหนดของหลักสูตรและตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ตลอดหลักสูตรจำนวนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โครงสร้างหมวดวิชาศึกษาทั่วไป แบ่งเป็นกลุ่มวิชาที่สอดคล้องกับที่กำหนดไว้ในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีกลุ่มวิชา 6 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มภาษาอังกฤษ 2) กลุ่มภาษาไทย 3) กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 4) กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5) กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ และ 6) กลุ่มสหศาสตร์ ซึ่งในกลุ่มสหศาสตร์ จะมีรายวิชาที่รวมกันของแต่ละกลุ่มวิชา จำนวน 50 รายวิชา ประกอบด้วยกลุ่มรายวิชาพลานามัย จำนวน 40 รายวิชา ในแต่ละรายวิชาจะมีจำนวน 1 หน่วยกิต และอีก 10 รายวิชา มีจำนวน 2 หน่วยกิต ได้แก่ กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 6 รายวิชา กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 3 รายวิชา และกลุ่มภาษาต่างประเทศ จำนวน 1 รายวิชา (สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2554 : 11-30)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เป็นคณะที่กล่าวได้ว่ามีรากฐานการกำเนิดมาพร้อมกับการกำเนิดวิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม เมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2511 เพราะวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้ก่อตั้งขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูในสาขาวิชาต่างๆ ออกไปเป็นครูตามโรงเรียน โดยทั่วไปในแถบพื้นที่ภาคอีสานวันที่ 29 มิถุนายน 2517 วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม ได้ยกฐานะขึ้นเป็น "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมหาสารคาม" และในวันที่ 9 ธันวาคม 2537 ได้แยกตัวเป็นเอกเทศจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็น "มหาวิทยาลัยมหาสารคาม" ซึ่งคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามก็ได้ยกฐานะเป็น "คณะ" อย่างสมบูรณ์เช่นเดียวกับคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ซึ่งมีภาควิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรต่างๆ ภายใต้ของคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งมีภาควิชาที่สังกัด 6 ภาควิชา ได้แก่ ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาวิจัยและพัฒนาการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน และภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา (คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2556 : 5 -9) ส่วนภาควิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและการกีฬา คณะศึกษาศาสตร์ ดำเนินการจัดการเรียนการสอน ระดับปริญญาตรี หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬาระดับปริญญาโท หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา และระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและการกีฬา และรับผิดชอบจัดการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มรายวิชาพลานามัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 2554 : 11-30)

การติดตามและประเมินผล ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกถึงประสิทธิภาพของการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่าเป็นอย่างไร คุ่มค่ากับการลงทุนหรือไม่ และยังเป็นแรงจูงใจให้ผู้ดำเนินงานได้ทราบผลการดำเนินงาน จุดเด่น จุดด้อย และนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (สมคิด พรหมจ้อย. 2542 : 31) ส่วน ไทเลอร์ มีความเห็นว่า จุดมุ่งหมายของการประเมิน เพื่อตัดสินว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่ตั้งไว้ในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นประสบความสำเร็จหรือไม่ มีส่วนใดบ้างต้องปรับปรุงแก้ไข และถือว่าการประเมินโครงการเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน ลำดับขั้นของการประเมินการเรียนการสอนมีดังนี้ กำหนดจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมด้วยข้อความที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจง กำหนดเนื้อหาหรือประสบการณ์ทางการศึกษาที่ต้องการให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ เลือกวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม เมื่อจบบทเรียนจึงประเมินผลโดยการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เกี่ยวข้องถึงการวัดผลที่เป็นกระบวนการที่จะตรวจสอบคุณภาพของการเรียนการสอน ว่าได้ช่วยให้นักเรียนบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ ถ้าการวัดผลพบว่ายังไม่เป็นไปตามที่วางไว้ ครูก็ต้องหันมาพิจารณาว่ากระบวนการในขั้นตอนใดที่ยังบกพร่องจะแก้ไขปรับปรุงอย่างไรจะเห็นได้ว่าการวัดผลเป็นสิ่งที่ต้องทำตลอดเวลาควบคู่ไปกับการเรียนการสอน ไม่ใช่เป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายของการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างการวัดผลกับกระบวนการเรียนการสอน การวัดผลมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนตลอดเวลา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโอกาสและจุดมุ่งหมายของการวัดผล ไม่ใช่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะนำผลการวัดไปตัดสิน ได้ - ตก หรือใครเก่ง-อ่อน หรือใครได้ใครด้อยอะไร และครูควรจะนำผลการวัดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในหลายๆ ลักษณะ จุดมุ่งหมายของการวัดผลการศึกษา มีดังนี้ เพื่อค้นและพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียน เพื่อวินิจฉัย เพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง เพื่อจัดอันดับหรือจัดตำแหน่ง เพื่อเปรียบเทียบหรือเพื่อทราบพัฒนาการของนักเรียน เพื่อพยากรณ์ และเพื่อประเมิน ซึ่งหมายถึง การวัดเพื่อนำผลที่ได้มาตัดสิน หรือสรุปคุณภาพของการจัดการศึกษาว่ามีประสิทธิภาพสูงหรือต่ำ หลักสูตรเหมาะสมหรือไม่ ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร รวมทั้งนำไปวิเคราะห์ผลบางอย่าง เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลเหมาะสม หรือไม่ เป็นต้น (สมนึก ภัททิยธนี. 2556 : 7-9)

ตามที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มรายวิชาพลานามัย จำนวน 19 รายวิชา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนานิสิตต่อไปในอนาคต และนำไปใช้ในการพิจารณาในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของนิสิตที่เรียนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มรายวิชาพลานามัย จำนวน 19 รายวิชา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ทั้ง 8 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหากลุ่มวิชา 2) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 3) ด้านการจัดผู้สอน 4) ด้านเนื้อหาวิชา 5) ด้านวิธีการสอน การจัดกิจกรรม และปัจจัยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน 6) ด้านการวัดและประเมินผล 7) ด้านคุณภาพนิสิต 8) ด้านอาจารย์ผู้สอน

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตต่อไป
2. เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ กำหนดนโยบาย วางแผน และการพิจารณาการปรับปรุงหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมในปัจจุบันได้มากขึ้น

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ติดต่อขอข้อมูลจำนวนนิสิตระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนในกลุ่มรายวิชาพลานามัย จำนวน 19 รายวิชา ในปีการศึกษา 2555 และขอตารางเรียนของนิสิต จากกองทะเบียนและประมวลผลของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. ติดต่อขอรับหนังสือจากฝ่ายวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ไปยังส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อใช้สำหรับวิเคราะห์ผลการวิจัย ด้วยเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยจัดทำสำหรับใช้ในการวิจัยครั้งนี้
3. เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามความคิดเห็นให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่าง หรือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล
4. ดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือนสิงหาคม- ตุลาคม 2557 โดยจัดเก็บข้อมูลกับอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จาก 8 คณะ 1 วิทยาลัย ตามตารางเรียนนิสิตที่เรียนในปัจจุบัน ได้ส่งแบบสอบถามตามจำนวนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีจำนวน 351 คน โดยขอความอนุเคราะห์อาจารย์ผู้สอน ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้

ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง และได้ขอความอนุเคราะห์บุคคลที่เกี่ยวข้องในการเก็บแบบสอบถามคืนในบางส่วน

5. ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่รับคืนมาจากกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มี 2 ชนิด ได้แก่

1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน หมวดศึกษาทั่วไป กลุ่มรายวิชาพลานามัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่

ฉบับที่ 1 สำหรับนิสิต เป็นแบบสอบถาม 5 ด้าน จำนวน 40 ข้อ

ฉบับที่ 2 สำหรับอาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน เป็นแบบสอบถาม 7 ด้าน จำนวน 47 ข้อ

แต่ละฉบับมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน จุดเด่น จุดด้อยข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นต่างๆ ไป มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended)

2. แบบสังเกตวัดภาคปฏิบัติ 1 ฉบับ มีลักษณะการสังเกตแบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ด้านความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
3. ด้านการจัดผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
5. ด้านวิธีการสอน การจัดกิจกรรม และปัจจัยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
6. ด้านการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
7. ด้านคุณภาพนิสิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
8. ด้านอาจารย์ผู้สอน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
9. จุดเด่น ด้านความมุ่งหมายมีความชัดเจน ครอบคลุมในแต่ละรายวิชา สามารถปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง มีความหลากหลาย น่าสนใจ ไม่น่าเบื่อ เข้าใจง่าย แพลกใหม่ มีงบประมาณในการสนับสนุน อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความสามารถ เชี่ยวชาญในแต่ละรายวิชา กระตือรือร้น สนุกสนาน เป็นกันเอง การประเมินหลากหลาย ยุติธรรม เป็นรายวิชาที่ส่งเสริมสุขภาพทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น
10. จุดด้อย ระยะเวลาในการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ส่วนมากเป็นรายวิชาปฏิบัติต้องใช้เวลาในการฝึก อาจต้องมีการฝึกนอกเวลา จำนวนอาจารย์ผู้สอนน้อยลง เนื่องจากรายวิชาที่เปิดสอนน้อยลง และไม่สามารถเชิญอาจารย์พิเศษมาสอนได้ เนื่องจากเป็นนโยบาย อัตราส่วนระหว่างงบประมาณอาจารย์ และนิสิต ไม่สอดคล้องกัน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่มีจำกัดไม่เพียงพอต่อการฝึกปฏิบัติ นิสิตมีจำนวนมากทำให้ดูแลไม่ทั่วถึง
11. ข้อสังเกต พบว่า การเตรียมการสอนของอาจารย์ที่สอนในกลุ่มรายวิชาพลานามัยมีการเตรียมการสอนครบ มีความพร้อม ทั้งบุคลิก และการแต่งกาย แต่อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนมีความพร้อมปานกลาง เนื่องจากนิสิตมีจำนวนมาก ทำให้อุปกรณ์ประกอบการสอนบางรายวิชาไม่เพียงพอ ส่วนสภาพแวดล้อมในการสอน พบว่า ยังไม่สะดวกเท่าที่ควร เนื่องจากบางรายวิชายังไม่มีสถานที่สำหรับใช้ในการเรียนการสอน ต้องเดินทางออกนอกพื้นที่ และสถานที่ในการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ

อภิปรายผล

จากการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป กลุ่มรายวิชาพลานามัยระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยได้นำเสนอประเด็นการอภิปรายผลในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาหลักสูตร พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนิสิต มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาหลักสูตร มีความเหมาะสมโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ รายวิชาพลานามัยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้นิสิตเกิดความสุขสานเพลิดเพลินใน

การเรียนการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย รายวิชาพลานามัยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้นิสิตสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมการมีสุขภาพอนามัยที่ดี และรายวิชาพลานามัยมีเป้าหมายให้นิสิตสามารถนำเทคนิค ทักษะ และขั้นตอนการออกกำลังกายไปปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งจากการประเมินทำให้เห็นว่าหลักสูตรได้กำหนดความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหากลุ่มวิชา ที่ชัดเจน ครอบคลุม สอดคล้องกับเนื้อหาของหลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร บุตรราช (2551 : 87) พบว่า ด้านความมุ่งหมายและขอบเขตเนื้อหาวิชา มีความเหมาะสมในระดับมาก ผลการประเมินดังกล่าวเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมีความเหมาะสม เพราะมีการกำหนดขึ้นให้สอดคล้องกับปรัชญาของมหาวิทยาลัย ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจและความชัดเจน เข้าใจง่าย สอดคล้องกับอุทุมพร จามรมาน (2533 : 10-34) ที่กล่าวว่า วิธีการวัดและประเมินผลการเรียนต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษา กิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียน ผู้สอน

2. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกันว่าด้านการบริหารจัดการหลักสูตรมีความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ มี 1 ข้อ ที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีความคิดเห็นต่างจากอาจารย์ผู้สอนว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจากผลการประเมินดังกล่าว ทำให้ทราบจุดบกพร่อง และเป็นปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตร มหาวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงและพัฒนาโดยให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา ผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนร่วมกันประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ร่วมกันปรึกษาหารือ แก้ไขปัญหา และอุปสรรค ในการเรียนการสอนของนิสิต และควรมีการจัดฝึกอบรมเสริมทักษะให้ความรู้สำหรับอาจารย์ผู้สอน เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ บังอร บุตรราช (2551 : 87) พบว่า ในด้านการบริหารจัดการหลักสูตร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคในการใช้หลักสูตรให้บรรลุผลที่สมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และควรให้มีการปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นไปตามเกณฑ์การจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

3. ด้านการจัดผู้สอน พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็นสอดคล้องกัน ด้านการจัดผู้สอนว่ามีความเหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง 2 ข้อ ได้แก่ ผู้บริหารได้มีการจัดผู้สอนที่มีทักษะ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ตามลักษณะเนื้อหา รายวิชาที่สอน ผู้บริหารจัดการอาจารย์ที่มีความรู้ตรงตามเนื้อหาวิชาที่สอน และผู้บริหารจัดอาจารย์ที่มี

ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ มาเป็นผู้สอนในแต่ละรายวิชา ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมระดับปานกลาง ควรมีการปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น ได้แก่ การจัดสัดส่วนระหว่างอาจารย์กับจำนวนนิสิตที่เรียนในแต่ละรายวิชาไม่มีความเหมาะสม เพราะมีจำนวนนิสิตมากเกินไป ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตเป็นไปได้ยากเพราะสัดส่วนไม่เหมาะสม ซึ่งการเรียนการสอนควรมีองค์ประกอบ ที่สำคัญ คือ ผู้สอน ผู้เรียน และการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และควรมีการเชิญอาจารย์พิเศษที่มีความเชี่ยวชาญภายนอกมาเป็นผู้สอน ซึ่งทำให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของบังอร บุตรราช (2551 : 87) ที่พบว่า การจัดผู้สอนในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสัดส่วนของผู้สอนต่อจำนวนนิสิตในรายวิชาที่อาจารย์สอน ยังไม่เหมาะสม เพราะจำนวนนิสิตมีมากเกินไป ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

4. ด้านเนื้อหาวิชาพบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนิสิต มีความเห็นสอดคล้องกันในด้านเนื้อหาวิชา โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อ จากการผลการประเมินจะเห็นได้ว่า เนื้อหาวิชาพลาณามัยมีความสำคัญและน่าสนใจต่อนิสิต มีความครอบคลุม และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีความทันสมัยและทันเหตุการณ์ เรียนแล้วมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต มีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแก่นิสิต สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ หรือรายวิชาอื่นๆ ได้ และที่สำคัญมีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้และทักษะความสามารถของนิสิต ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะของเนื้อหาวิชาพลาณามัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

5. ด้านวิธีการสอน การจัดกิจกรรม. และด้านปัจจัยส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนพบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนิสิตที่เรียน มีความเห็นสอดคล้องกันในด้านวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ จะเห็นได้ว่า มีความเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมากเกือบทุกข้อ ส่วนข้อที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนได้ชี้แจงวัตถุประสงค์และรายละเอียดของรายวิชาพลาณามัยก่อนการสอน และมีการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนเพื่อกระตุ้นให้นิสิตมีความกระตือรือร้นในการเรียน ซึ่งเป็นอีกเหตุผลที่ทำให้มีนิสิตมาเรียนในรายวิชาพลาณามัยเป็นจำนวนมาก รวมทั้ง อาจารย์ผู้สอนเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแสดงความคิดเห็นในระหว่างที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีรูปแบบการสอนและการจัดกิจกรรมที่หลากหลายในเชิงบูรณาการด้านทักษะการกีฬา ทำให้นิสิตสนใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับชุตติมา สุวรรณทะ (2540 : 19-22) ที่กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปของทบวงมหาวิทยาลัย ได้กำหนด

รูปแบบการจัดวิชาศึกษาทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษา ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยมีวิธีการสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์ วิเคราะห์ หาเหตุผล และผู้สอนหาวิธีที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาที่สอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความสนใจมากขึ้น และควรให้การส่งเสริมมากสำหรับการจัดการเรียนการสอน คือ ด้าน สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ในรายวิชาพลาสมาไม่เพียงพอ เนื่องจากนิสิตมีจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บังอร บุตรราช (2551 : 88) พบว่า ด้านอาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์การสอน ในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เนื่องจากสื่อและอุปกรณ์การสอน ยังไม่เท่าที่ควร ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

6. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้สอน และนิสิต มีความเห็นสอดคล้องกันในการวัดและประเมินผลการเรียน โดยภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถบ่งบอกว่าหลักสูตรมีเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลได้กำหนดไว้ อย่างชัดเจนในคำอธิบายรายวิชา วิธีการวัดผลมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหา แต่ละรายวิชา ซึ่งสอดคล้องกับ สมนึก ภักดิ์ทิพย์ (2556 : 1-4) ได้กล่าวว่า การวัดผลทางการศึกษา หมายถึง กระบวนการหาปริมาณความสามารถเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการ อันสืบเนื่องจากการเรียน การสอนโดยใช้เครื่องมือวัดทางการศึกษาอย่างใดอย่างหนึ่งมาวัดเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างชัดเจน ผลจากการวัดมักจะออกมาเป็นตัวเลขคะแนน หรือสัญลักษณ์ หรือข้อมูล และอาจารย์ผู้สอนประเมินผลการเรียนด้วยความบริสุทธิ์ ยุติธรรม ทำให้การวัดและประเมินผลการเรียนมีคุณภาพ และมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก ถึงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบังอร บุตรราช (2551 : 89) พบว่าคณะกรรมการบริหารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ อาจารย์ผู้สอน นิสิตที่เคยเรียน มีความคิดเห็น สอดคล้องกันว่า การวัดและประเมินผลในภาพรวม มีความเหมาะสมในระดับมาก อาจเนื่องจากอาจารย์ผู้สอนมีการชี้แจงเกณฑ์การวัดและประเมินผลที่กำหนดไว้ชัดเจนและเหมาะสมตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดให้ผู้เรียนทราบ

7. ด้านคุณภาพของนิสิต พบว่า อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน มีความเห็น สอดคล้องกัน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากนิสิตที่เรียนในกลุ่มรายวิชา พลาสมา สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ในการดำเนินชีวิตและอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มี สุขภาพอนามัยที่ดี มีความรู้พื้นฐาน เรื่องกฎ กติกา มารยาทในการเล่นกีฬา และการออกกำลังกาย ได้ และที่สำคัญนิสิตที่เรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียนกลุ่มรายวิชาพลาสมา

8. ด้านอาจารย์ผู้สอน พบว่า นิสิตมีความคิดเห็นโดยภาพรวมว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกข้อเช่นกัน อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความสามารถ เชี่ยวชาญ และมีประสบการณ์ ในวิชาที่สอน ให้ความเป็นกันเอง กับนิสิต สามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่สอนได้ดี มีความรับผิดชอบ และเข้าสอนตรงต่อเวลา ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ช่วยแก้ไขปัญหากับการเรียนให้กับนิสิต และผู้สอนมีบุคลิกภาพโดยรวมดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรนำข้อมูลที่ได้จากการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร และการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ควรมีการติดตามผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

1.2 ควรให้การสนับสนุน และส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้านการบริหารจัดการ หลักสูตร โดยเฉพาะให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของอาจารย์ผู้สอน แต่ละรายวิชา และด้านการจัดผู้สอน ควรจัดสัดส่วนระหว่างอาจารย์กับจำนวนนิสิตที่เรียนในแต่ละรายวิชาได้อย่างเหมาะสม ควรเชิญอาจารย์พิเศษที่มีความเชี่ยวชาญภายนอกมาเป็นผู้สอน ตามความต้องการและเป็นการเพิ่มคุณภาพของนิสิตให้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดเก็บข้อมูลการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยการสัมภาษณ์เพิ่มเติม

2.2 ควรมีการติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของรายวิชาต่างๆ ของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป และแต่ละรายวิชาของสาขาวิชาต่างๆ ของแต่ละหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. รายงานประจำปี 2556 คณะศึกษาศาสตร์.
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2556.
- ชุติมา สุวรรณทะ. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกระบวนวิชาในหมวดวิชาศึกษา
ทั่วไปของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2540.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. นโยบาย แนวทาง และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.
กรุงเทพฯ : สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, 2544.
- บังอร บุตรราช. การติดตามและประเมินการจัดการเรียนการสอนการวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ หมวดศึกษาทั่วไป หลักสูตรปริญญาตรี มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.
- สมคิด พรหมจ้อย. เทคนิคการประเมินโครงการ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช,
2542.
- . การเขียนโครงการวิจัย : หลักการและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
จุดพร ดีไซน์, 2554.
- สมนึก ภัทธียธนี. การวัดผลการศึกษา. กทม. : ประสานการพิมพ์, 2556.
- สำนักศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554).
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.
- อุทุมพร จามรมาร. คู่มือการประเมินโครงการฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- Tyler, R.W. Basic principles of curriculum and instruction. Chicago :
University of Chicago Press, 1950.
- Ralph W. Tyler. “Appraisal of Educational Achievement Gained in the Armed
Forces” Educational and Psychological Measurement. (3) : 97-101 ;
January, 1943.